

**КРИМІНАЛЬНИЙ
ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ
КОДЕКС УКРАЇНИ
З ПОСТАТЕЙНИМ КОМЕНТАРЕМ,
ВИСНОВКАМИ
ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

Харків
«Право»
2019

УДК 343.13(477)(094.4)
К82

Упорядник *С. Г. Туманов*

Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейним
К82 коментарем, висновками Верховного Суду України / упоряд. С. Г. Туманов. – Харків : Право, 2019. – 696 с.

ISBN 978-966-937-714-2

Висновки щодо застосування норм права, викладені у постановях Верховного Суду, є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права.

Висновки щодо застосування норм права, викладені у постановях Верховного Суду, враховуються іншими судами при застосуванні таких норм права. Суд має право відступити від правової позиції, викладеної Верховним Судом, тільки з одночасним наведенням відповідних мотивів (ч. 5, 6 ст.13 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів»).

УДК 343.13(477)(094.4)

© Туманов С. Г., упорядкування, 2019

© Оформлення. Видавництво «Право», 2019

ISBN 978-966-937-714-2

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

**(Відомост. Верховної Ради України (ВВР), 2013,
№ 9–10, № 11–12, № 13, ст. 88)**

(Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 5076-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 27, ст. 282

№ 222-VII від 18.04.2013, ВВР, 2014, № 11, ст. 131

№ 314-VII від 23.05.2013, ВВР, 2014, № 12, ст. 183

№ 406-VII від 04.07.2013, ВВР, 2014, № 20–21, ст. 712

№ 721-VII від 16.01.2014, ВВР, 2014, № 22, ст. 801 –

втратив чинніст. на підст. ві Закону № 732-VII від 28.01.2014

№ 725-VII від 16.01.2014, ВВР, 2014, № 22, ст. 805 –

втратив чинніст. на підст. ві Закону № 732-VII від 28.01.2014

№ 746-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 12, ст. 188

№ 767-VII від 23.02.2014, ВВР, 2014, № 17, ст. 593

№ 1207-VII від 15.04.2014, ВВР, 2014, № 26, ст. 892

№ 1235-VII від 06.05.2014, ВВР, 2014, № 26, ст. 902

№ 1261-VII від 13.05.2014, ВВР, 2014, № 28, ст. 937

№ 1631-VII від 12.08.2014, ВВР, 2014, № 39, ст. 2008

№ 1689-VII від 07.10.2014, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046

№ 1697-VII від 14.10.2014, ВВР, 2015, № 2–3, ст. 12

№ 1698-VII від 14.10.2014, ВВР, 2014, № 47, ст. 2051

№ 1700-VII від 14.10.2014, ВВР, 2014, № 49, ст. 2056

№ 1702-VII від 14.10.2014, ВВР, 2014, № 50–51, ст. 2057

№ 63-VIII від 25.12.2014, ВВР, 2015, № 6, ст. 38

№ 119-VIII від 15.01.2015, ВВР, 2015, № 10, ст. 61

№ 191-VIII від 12.02.2015, ВВР, 2015, № 21, ст. 133

№ 192-VIII від 12.02.2015, ВВР, 2015, № 18, № 19–20, ст. 132

№ 193-VIII від 12.02.2015, ВВР, 2015, № 21, ст. 134

№ 198-VIII від 12.02.2015, ВВР, 2015, № 17, ст. 118

№ 218-VIII від 02.03.2015, ВВР, 2015, № 17, ст. 122

№ 233-VIII від 04.03.2015, ВВР, 2015, № 21, ст. 135

№ 394-VIII від 13.05.2015, БВР, 2015, № 28, ст. 251
№ 576-VIII від 02.07.2015, БВР, 2015, № 36, ст. 360
№ 613-VIII від 15.07.2015, БВР, 2015, № 35, ст. 352
№ 628-VIII від 16.07.2015, БВР, 2015, № 39, ст. 374
№ 629-VIII від 16.07.2015, БВР, 2015, № 43, ст. 386
№ 769-VIII від 10.11.2015, БВР, 2016, № 1, ст. 1
№ 771-VIII від 10.11.2015, БВР, 2015, № 49–50, ст. 465
№ 772-VIII від 10.11.2015, БВР, 2016, № 1, ст. 2
№ 835-VIII від 26.11.2015, БВР, 2016, № 2, ст. 17
№ 889-VIII від 10.12.2015, БВР, 2016, № 4, ст. 43
№ 901-VIII від 23.12.2015, БВР, 2016, № 4, ст. 44
№ 916-VIII від 24.12.2015, БВР, 2016, № 6, ст. 56
№ 1019-VIII від 18.02.2016, БВР, 2016, № 11, ст. 127
№ 1021-VIII від 18.02.2016, БВР, 2016, № 11, ст. 129
№ 1355-VIII від 12.05.2016, БВР, 2016, № 22, ст. 453
№ 1403-VIII від 02.06.2016, БВР, 2016, № 29, ст. 535
№ 1404-VIII від 02.06.2016, БВР, 2016, № 30, ст. 542
№ 1491-VIII від 07.09.2016, БВР, 2016, № 43, ст. 735
№ 1492-VIII від 07.09.2016, БВР, 2016, № 43, ст. 736 –
положення щодо заст. сування пробаційних програм
набирають чинност. з 1 січня 2018 року
№ 1774-VIII від 06.12.2016, БВР, 2017, № 2, ст. 25
№ 1791-VIII від 20.12.2016, БВР, 2017, № 4, ст. 42
№ 1798-VIII від 21.12.2016, БВР, 2017, № 7–8, ст. 50
№ 1950-VIII від 16.03.2017, БВР, 2017, № 17, ст. 204
№ 2136-VIII від 13.07.2017, БВР, 2017, № 35, ст. 376
№ 2147-VIII від 03.10.2017, БВР, 2017, № 48, ст. 436
№ 2205-VIII від 14.11.2017, БВР, 2017, № 51–52, ст. 448
№ 2213-VIII від 16.11.2017, БВР, 2017, № 49–50, ст. 444 –
норми щодо застосування під час судового розгляду
відеозаписувальних технічних засобів набирають чинності
з 1 січня 2019 року)

(Щодо визнання неконституційними окремих положень див.
Рішення Конституційного Суду
№ 1-р/2017 від 23.11.2017)

(Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2227-VIII від 06.12.2017, ВВР, 2018, № 5, ст. 34
№ 2234-VIII від 07.12.2017, ВВР, 2018, № 6–7, ст. 40
№ 2367-VIII від 22.03.2018, ВВР, 2018, № 16, ст. 139)

(Щодо визнання неконст. туційними окремих положень
див. Рішення Конст. туційного Суду
№ 3-р/2018 від 24.04.2018)

(Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2449-VIII від 07.06.2018, ВВР, 2018, № 26, ст. 219
№ 2507-VIII від 12.07.2018, ВВР, 2018, № 34, ст. 261
№ 2509-VIII від 12.07.2018, ВВР, 2018, № 35, ст. 267
№ 2531-VIII від 06.09.2018, ВВР, 2018, № 42, ст. 327
№ 2548-VIII від 18.09.2018, ВВР, 2018, № 45, ст. 364
№ 2577-VIII від 02.10.2018, ВВР, 2018, № 46, ст. 370
№ 2581-VIII від 02.10.2018, ВВР, 2018, № 46, ст. 371
№ 2599-VIII від 18.10.2018, ВВР, 2018, № 46, ст. 374)

(У тексті Кодексу слова «Генеральний прокурор України» в усіх відмінках замінено словами «Генеральний прокурор» у відповідному відмінку згідно із Законом № 1798-VIII від 21.12.2016)

(У тексті Кодексу слова «Апеляційний суд Автономної Республіки Крим, апеляційний суд області, міст Києва та Севастополя», «Апеляційний суд Автономної Республіки Крим, апеляційні суди областей, міст Києва та Севастополя», «Апеляційний суд Автономної Республіки Крим, апеляційні суди областей, міст Києва і Севастополя» в усіх відмінках замінено словами «відповідний апеляційний суд» у відповідному відмінку згідно із Законом № 2509-VIII від 12.07.2018)

Розділ І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ГЛАВА 1

КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ТА СФЕРА ЙОГО ДІЇ

Стаття 1. Кримінальне процесуальне законодавство України

1. Порядок кримінального провадження на території України визначається лише кримінальним процесуальним законодавством України.

2. Кримінальне процесуальне законодавство України складається з відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цього Кодексу та інших законів України.

ВСУ постанова від 24.01.2018 справа 642/6323/15-к

Частиною першою статті 1 КПК України встановлено, що порядок кримінального провадження на території України визначається лише кримінальним процесуальним законодавством, аналіз якого свідчить, що унормування кримінальних процесуальних відносин відбувається шляхом чіткого та імперативного визначення процедур, регламентації прав їх учасників для попередження свавільного використання владними органами своїх повноважень і забезпечення умов справедливого судочинства.

Стаття 2. Завдання кримінального провадження

1. Завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура.

Стаття 3. Визначення основних термінів Кодексу

1. Терміни, що їх вжито в цьому Кодексі, якщо немає окремих вказівок, мають таке значення:

1) близькі родичі та члени сім'ї – чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі;

2) головуєчий – суддя, який розглядає справу одноособово, а при колегіальному розгляді справи – суддя-доповідач, визначений Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою під час розподілу справи;

(Пункт 2 частини першої статті 3 в редакції Закону № 2147-VIII від 03.10.2017)

3) державне обвинувачення – процесуальна діяльність прокурора, що полягає у доведенні перед судом обвинувачення з метою забезпечення кримінальної відповідальності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення;

4) дізнання – форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування кримінальних проступків;

5) досудове розслідування – стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності;

6) досудове слідство – форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування злочинів;

7) закон України про кримінальну відповідальність – законодавчі акти України, які встановлюють кримінальну відповідальність (Кримінальний кодекс України та закон України про кримінальні проступки);

8) керівник органу досудового розслідування – начальник Головного слідчого управління, слідчого управління, відділу, відділення органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу державного бюро розслідувань, органу Державної кримінально-виконавчої служби України, підрозділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю

Національного антикорупційного бюро України та його заступники, які діють у межах своїх повноважень;

(Пункт 8 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1698-VII від 14.10.2014, № 198-VIII від 12.02.2015, № 901-VIII від 23.12.2015, № 1798-VIII від 21.12.2016)

9) керівник органу прокуратури – Генеральний прокурор, керівник регіональної прокуратури, керівник місцевої прокуратури та їх перші заступники і заступники, які діють у межах своїх повноважень;

(Пункт 9 частини першої статті 3 в редакції Закону № 1697-VII від 14.10.2014)

10) кримінальне провадження – досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність;

11) малолітня особа – дитина до досягнення нею чотирнадцяти років;

12) неповнолітня особа – малолітня особа, а також дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років;

13) обвинувачення – твердження про вчинення певною особою діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, висунуте в порядку, встановленому цим Кодексом;

14) притягнення до кримінальної відповідальності – стадія кримінального провадження, яка починається з моменту повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення;

15) прокурор – особа, яка обіймає посаду, передбачену статтею 17 Закону України «Про прокуратуру», та діє у межах своїх повноважень;

(Пункт 15 частини першої статті 3 в редакції Закону № 1697-VII від 14.10.2014)

16) розмір мінімальної заробітної плати – грошова сума, що дорівнює місячному розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року, в якому приймається процесуальне рішення або здійснюється процесуальна дія;

16') інша особа, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, – особа, стосовно якої (в тому числі щодо її майна) здійснюються процесуальні дії, визначені цим Кодексом;

(Частину першу статті 3 доповнено пунктом 16' згідно із Законом № 2213-VIII від 16.11.2017)

17) слідчий – службова особа органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового

законодавства, органу державного бюро розслідувань, органу Державної кримінально-виконавчої служби України, підрозділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважена в межах компетенції, передбаченої цим Кодексом, здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень;

(Пункт 17 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1698-VII від 14.10.2014, № 198-VIII від 12.02.2015, № 901-VIII від 23.12.2015, № 1798-VIII від 21.12.2016)

18) слідчий суддя – суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення у порядку, передбаченому цим Кодексом, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, та у випадку, передбаченому статтею 247 цього Кодексу, – голова чи за його визначенням інший суддя відповідного апеляційного суду. Слідчий суддя (слідчі судді) у суді першої інстанції обирається зборами суддів зі складу суддів цього суду;

19) сторони кримінального провадження – з боку обвинувачення: слідчий, керівник органу досудового розслідування, прокурор, а також потерпілий, його представник та законний представник у випадках, установлених цим Кодексом; з боку захисту: підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, їхні захисники та законні представники;

20) суд апеляційної інстанції – відповідний апеляційний суд, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться суд першої інстанції, що ухвалив оскаржуване судове рішення;

21) суд касаційної інстанції – Верховний Суд;

(Пункт 21 частини першої статті 3 в редакції Закону № 2147-VIII від 03.10.2017)

22) суд першої інстанції – районний, районний у місті, міський та міськрайонний суд, який має право ухвалити вирок або постановити ухвалу про закриття кримінального провадження;

23) суддя – голова, заступник голови, суддя Верховного Суду, відповідного апеляційного суду, районних, районних у містах, міських та міськрайонних судів, які відповідно до Конституції України на професійній основі уповноважені здійснювати правосуддя, а також присяжний;

(Пункт 23 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2147-VIII від 03.10.2017)

24) *судове провадження – кримінальне провадження у суді першої інстанції, яке включає підготовче судове провадження, судовий розгляд і ухвалення та проголошення судового рішення, провадження з перегляду судових рішень в апеляційному, касаційному порядку, а також за нововиявленими або виключними обставинами;*

(Пункт 24 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2147-VIII від 03.10.2017)

25) *учасники кримінального провадження – сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, інша особа, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, особа, стосовно якої розглядається питання про видачу в іноземну державу (екстрадицію), заявник, свідок та його адвокат, понятий, заставодавець, перекладач, експерт, спеціаліст, представник персоналу органу пробації, секретар судового засідання, судовий розпорядник;*

(Пункт 25 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 314-VII від 23.05.2013; в редакції Закону № 1019-VIII від 18.02.2016; із змінами, внесеними згідно із Законами № 1492-VIII від 07.09.2016, № 2213-VIII від 16.11.2017)

26) *учасники судового провадження – сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, представник персоналу органу пробації, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, а також інші особи, за клопотанням або скаргами яких у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюється судове провадження.*

(Пункт 26 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 314-VII від 23.05.2013; в редакції Закону № 1019-VIII від 18.02.2016; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1492-VIII від 07.09.2016)

2. *Інші терміни, що вживаються в цьому Кодексі, визначаються спеціальними нормами у цьому Кодексі та інших законах України.*

ВСУ постанова від 06.03.2018 року справа 243/6674/17-к

30. Слідчий суддя посилається на частину другу статті 1 КПК, яка передбачає:

«Кримінальне процесуальне законодавство України складається з відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цього Кодексу та інших законів України».

31. Саме згадка у цьому положенні «інших законів України» дала підставу слідчому судді на обґрунтування свого повноваження винести спірну ухвалу залучити низку положень законодавства, згаданих вище (див. пункт 27 вище).

32. Суд вважає, що, – попри формулювання частини другої статті 1 КПК, – система норм КПК чітко визначає, що повноваження будь-якого суб'єкта кримінального процесу визначаються лише цим Кодексом. Формулювання наступних положень КПК це доводить:

«... 17) слідчий – службова особа ..., уповноважена в межах компетенції, **передбаченої цим Кодексом**, здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень;

18) слідчий суддя – суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення у порядку, **передбаченому цим Кодексом**, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні ...» (стаття 3 КПК).

«... Слідчий суддя ... вирішують лише ті питання, що ... віднесені до їх **повноважень цим Кодексом**» (частина третя статті 26 КПК).

«... Прокурор... уповноважений ... здійснювати інші повноваження, **передбачені цим Кодексом**» (частина друга статті 36).

«... Слідчий уповноважений ... здійснювати інші повноваження, **передбачені цим Кодексом**» (частина друга статті 40).

33. Згадка у частині другій статті 1 КПК «інших законів» не змінює стан справ, оскільки «інші закони» при визначенні повноважень суду чи інших суб'єктів кримінального процесу також посилаються на КПК (або інші процесуальні кодекси). Наприклад:

«Суддя місцевого суду здійснює правосуддя в порядку, **встановленому процесуальним законом...**» (частина перша статті 23 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).

«Прокурор здійснює нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, користуючись при цьому **правами і виконуючи обов'язки**, передбачені Законом України «Про оперативно-розшукову діяль-

ність» та **Кримінальним процесуальним кодексом України**» (частина перша статті 25 Закону України «Про прокуратуру»).

34. Тобто, положення «інших законів» є бланкетними нормами, що відсилають за своїм змістом до КПК. Положення законодавства, на які посилається слідчий суддя в оскарженій ухвалі (див. пункт вище), також відсилають до КПК, передбачаючи, що якщо існує рішення, ухвалене відповідно до КПК, то воно дає підстави для певних дій. Але ці положення не визначають ані повноважень таке рішення прийняти, ані процедури і умов його прийняття.

40. Пункт 18 частини першої статті 3 КПК визначає:

«слідчий суддя – суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення **у порядку, передбаченому цим Кодексом**, судового контролю за дотриманням **прав, свобод та інтересів осіб** у кримінальному провадженні...».

41. Таким чином, законодавець чітко визначив роль слідчого судді у системі кримінального судочинства: забезпечити, аби правоохоронні органи під час здійснення наданих їм повноважень не порушували права, свободи і інтереси особи.

Стаття 4. Дія Кодексу в просторі

1. *Кримінальне провадження на території України здійснюється з підстав та в порядку, передбачених цим Кодексом, незалежно від місця вчинення кримінального правопорушення.*

2. *Кримінальне процесуальне законодавство України застосовується також при здійсненні провадження щодо кримінальних правопорушень, вчинених на території дипломатичного представництва чи консульської установи України за кордоном, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.*

3. *Якщо міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, передбачено поширення юрисдикції України на особовий склад Збройних Сил України, який перебуває на території іншої держави, то провадження щодо кримінальних правопорушень, вчинених на території іншої держави стосовно особи з такого особового складу, здійснюється в порядку, передбаченому цим Кодексом.*

4. При виконанні на території України окремих процесуальних дій за запитом (дорученням) компетентних органів іноземних держав у рамках міжнародного співробітництва застосовуються положення цього Кодексу. На прохання компетентного органу іноземної держави під час виконання на території України таких процесуальних дій може застосовуватися процесуальне законодавство іноземної держави, якщо це передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а за відсутності такого міжнародного договору України – за умови, що дане прохання не суперечить законодавству України.

Стаття 5. Дія Кодексу в часі

1. Процесуальна дія проводиться, а процесуальне рішення приймається згідно з положеннями цього Кодексу, чинними на момент початку виконання такої дії або прийняття такого рішення.

2. Допустимість доказів визначається положеннями цього Кодексу, які були чинними на момент їх отримання.

Стаття 6. Дія Кодексу за колом осіб

1. Кримінальне провадження за правилами цього Кодексу здійснюється щодо будь-якої особи, крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті.

Особливості кримінального провадження щодо окремої категорії осіб визначаються главою 37 цього Кодексу.

2. Кримінальне провадження щодо особи, яка користується дипломатичним імунітетом, може здійснюватися за правилами цього Кодексу лише за згодою такої особи або за згодою компетентного органу держави (міжнародної організації), яку представляє така особа, у порядку, передбаченому законодавством України та міжнародними договорами України.

ГЛАВА 2

ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Стаття 7. Загальні засади кримінального провадження

1. Зміст та форма кримінального провадження повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, до яких, зокрема, відносяться:

1) верховенство права;

- 2) законність;
- 3) рівність перед законом і судом;
- 4) повага до людської гідності;
- 5) забезпечення права на свободу та особисту недоторканність;
- 6) недоторканність житла чи іншого володіння особи;
- 7) таємниця спілкування;
- 8) невтручання у приватне життя;
- 9) недоторканність права власності;
- 10) презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини;
- 11) свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї;
- 12) заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення;
- 13) забезпечення права на захист;
- 14) доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень;
- 15) змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості;
- 16) безпосередність дослідження показань, речей і документів;
- 17) забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності;
- 18) публічність;
- 19) диспозитивність;
- 20) гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами;
- 21) розумність строків;
- 22) мова, якою здійснюється кримінальне провадження.

2. Зміст та форма кримінального провадження за відсутності підозрюваного або обвинуваченого (*in absentia*) повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, зазначеним у частині першій цієї статті, з урахуванням особливостей, встановлених законом.

Сторона обвинувачення зобов'язана використати всі передбачені законом можливості для дотримання прав підозрюваного чи обвинуваченого (зокрема, прав на захист, на доступ до правосуддя, таємницю спілкування, невтручання у приватне життя) у разі здійснення кримінального провадження за відсутності підозрюваного або обвинуваченого (*in absentia*).

(Статтю 7 доповнено частиною другою згідно із Законом № 1689-VII від 07.10.2014)